

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/25/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204486
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118204486.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: G. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, XXX XX S., zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Poštová banka, a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31340890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia 875,71 eur a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 16Csp/80/2018-53 zo dňa 15.11.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku II., ktorým bola určená zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 23.11.2010, v Obchodných podmienkach, v článku 5 za neprijateľnú.

V prevyšujúcej časti zrušuje rozsudok a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 875,71 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 26.05.2018 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalším výrokom určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 23.11.2010, v Obchodných podmienkach, v článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6., v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávky Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Posledným výrokom žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1 až 4; § 53 ods. 1 až 3, 5; § 54 ods. 1, 2; § 107 ods. 1, 2; § 451 ods. 1, 2; § 456 a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka; § 1 ods. 2; § 2 písm. a), b), d); § 9 ods. 1 veta prvá, ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. a) z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a po vykonanom dokazovaní zistil, že dňa 23.04.2015 bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi Poštovou bankou - žalovaným a žalobkyňou. Konštatoval, že zmluva je formulárová. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000 eur, pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 24,50 %, RPMN vo výške 29,13 %, priemerná RPMN vo výške 18,48 %, počet splátok 70 a výška mesačnej splátky bola určená na 60,27 eur, konečná splatnosť na deň 12.09.2016. Žalobkyňa z tejto zmluvy uhradila žalovanému celkom sumu 2.875,71 eur, čo medzi stranami nebolo sporné. Z prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo

dňa 11.09.2017 vyplynulo, že sa na združenie obrátila žalobkyňa ako spotrebiteľka a v uvedený deň bola informovaná o zmluvných podmienkach týkajúcich sa jej zmluvy so žalovaným.

3. Prvoinštančný súd zdôraznil, že údaj o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) je jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarcu v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu, teda spotrebiteľovi, stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré v zákona č. 129/2010 Z. z. sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, keď nestačí len uvedenie jeho výšky. V predmetnej úverovej zmluve spomínaný údaj chýba, keďže nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN a preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Už len z toho dôvodu bolo opodstatnené žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovieť.

4. S konštatovaním, že žalobkyňa teda mala žalovanému zaplatiť len sumu 2.000 eur, ktorú reálne ako úver vyčerpala a keďže mu zaplatila až 2.875,71 eur, bolo dôvodné zaviazat' žalovaného k zaplateniu sumy 875,71 eur predstavujúcej jeho bezdôvodné obohatenie v dôsledku plnenia bez právneho dôvodu podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Navyše súd prvej inštancie konštatoval, že v zmluve z 23.11.2010 je uvedená celková výška nákladov 1.794,13 eur, avšak pri počte splátok 70 x 60,27 eur mesačne to predstavuje výslednú sumu 4.218,90 eur, teda náklady predstavujú 2.218,90 eur, z čoho následne plynie aj nesprávne uvedená RPMN. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok ESD C-26/13.

5. Tiež uviedol, že zásada transparentnosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (poukázal na nález ÚS SR I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013).

6. Prvoinštančný súd preto vyhlásil v zmysle vyššie citovaných právnych ustanovení zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku tohto rozsudku za neprijateľnú, pretože vo vopred pripravenom texte pôvodného veriteľa žalovaného absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Dlžník - žalobkyňa nemala nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť, pričom je faktom, že ide o ľubovôľu dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Ak by si aj dlžník - spotrebiteľ chcel platbou veriteľovi - dodávateľovi ponížiť istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky, resp. v dodávateľom stanovenom poradí na poplatky podľa Sadzobníka, úrok z omeškania, úrok z úveru a až nakoniec splátka istiny úveru. S poukazom na ust. z. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa uviedol, že naliehavý právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky je, a to bez toho, aby žalobkyňa musela tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo z vyššie uvedených zákonných ustanovení, najmä z citovaného § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. (poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Navyše naliehavý právny záujem vyplýva aj z potreby zosúladenia skutkového a právneho stavu. Naliehavý právny záujem na určení a vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky vyplýva priamo zo zákona, pričom súd prvej inštancie sa v celom rozsahu pridržiaval rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 79/2017 zo dňa 22.03.2018.

7. K premlčaniu uviedol, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti skôr (rozsudok Najvyššieho súdu 2CZ 35/77 zo dňa 17.12.1978). Pri bezdôvodnom obohatení musí súd prihliadať v zmysle citovaného § 107 ods. 1 a 2 OZ tak na uplynutie subjektívnej lehoty (dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil) ako aj objektívnej lehoty (tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, desať rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo). Vo vzťahu k subjektívnej lehote žalobkyňa uviedla a prehlásením doložila, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela v septembri 2017, teda

dvojiročná subjektívna premlčacia lehota jej uplynie až v septembri 2019, pričom v konaní nebolo preukázané, že by toto tvrdenie nebolo pravdivé. Pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku tak súd nemohol považovať námietku premlčania z hľadiska subjektívnej premlčacej lehoty za dôvodnú. Súd tak námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú.

8. K priznanej istiny priznal aj úroky z omeškania odo dňa 26.05.2018, čo je druhý deň nasledujúci po doručení žaloby žalovanému, a to vo výške 5 % p. a.

9. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého úspešnej žalobkyni v plnom rozsahu priznal voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

10. Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), d) a h) CSP. Poukázal na § 52 ods. 2 a § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka namietajúc premlčanie vydania bezdôvodného obohatenia. Citoval konkrétne rozhodnutia Krajských súdov Prešov, Nitra a Košice s tým, že súd prvej inštancie nesprávne skúmal plynutie subjektívnej premlčacej doby. Podľa odvolateľa subjektívnu vedomosť o skutkových vedomostiach, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, žalobca mal v momente splatenia úveru. Uvedený záver sa opiera aj o rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/65/2011 a ďalšie rozhodnutia Krajských súdov v Banskej Bystrici, Trenčíne, Žiline a Trnave. Výklad žalobkyne by spôsobil značnú svojvôľu v uplatňovaní práva na súdoch, lebo by mu stačilo povedať, že o bezdôvodnom obohatení nevedel. Táto svojvôľa však hrubo narúša rovnováhu zmluvných strán. K objektívnej premlčacej dobe uviedol, že žalobkyňa v konaní predložila potvrdenie o splatení úveru zo dňa 25.05.2012. Žalovaný namietal vo vyjadrení k žalobe aj uplynutie objektívnej premlčacej doby, s čím sa súd prvej inštancie v rozsudku vôbec nevyssporiadal. Pokiaľ totiž objektívna premlčacia doba uplynula dňa 25.05.2015, po jej skončení nemohla začať plynúť subjektívna premlčacia doba. K uvedenému upriamil pozornosť na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/327/2017. Súdu prvej inštancie vytkal, že tento sa vôbec nezaoberal jeho námietkou premlčania v objektívnej premlčacej dobe, ktorú predniesol ešte vo vyjadrení k žalobe, aj v ďalšom vyjadrení zo dňa 09.10.2018. Napadnutý rozsudok tak odporuje nielen zákonným ustanoveniam, ale trpí aj vadami a súčasne nezodpovedá ani princípu spravodlivosti. V tejto súvislosti upriamil pozornosť na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 11/2016, ktorý skonštatoval nadmernú ochranu spotrebiteľov niektorými súdmi Slovenskej republiky. Tiež uviedol, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietal tiež, že rozsudok neobsahuje odôvodnenie, aké predpoklady výpočtu RPMN majú v Zmluve o úvere absentovať. Rovnako nebolo vôbec odôvodnené, prečo sa súd nezaoberal námietkou uplynutia objektívnej premlčacej doby, hoci nárok bol niekoľko rokov po podaní žaloby premlčaný a námietka bola včas podaná. Vzhľadom na uvedené navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec na nové prejednanie alebo zmeniť v plnom rozsahu, žalobu zamietnuť a zaviazat žalobcov na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

11. K odvolaniu žalovaného sa žalobkyňa nevyjadřila.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 18.07.2019 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

13. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 1 až 3, 5 Občianskeho zákonníka).

14. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď vyhovel žalobe v časti o určenie konkrétnej zmluvnej podmienky uvedenej v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 23.11.2010, v Obchodných podmienkach, článku 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 5.6 v presnom znení za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odvolací súd jednoznačne súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že išlo o vopred pripravený text veriteľa, kedy absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Išlo o podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá a predstavuje ľubovôľu dodávateľa započítať platby na iný účel ako boli určené, čo jednoznačne spôsobuje nerovnováhu v spotrebiteľských vzťahoch v neprospech spotrebiteľa.

15. Vo vzťahu k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky súdom prvej inštancie odvolací súd ešte uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa, totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietať nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto namieta (viď rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 04.06.2009, PANNON GSM, C-243/08, 2009 I-04713).

16. Oprávnenosť súdu vysloviť v rozsudku nekalosť zmluvnej podmienky vyplýva z ust. § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP. Za situácie, keď vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky sa dovoľáva strana sporu priamo v žalobe, je povinnosťou súdu o tom rozhodnúť. Už znenie zmluvných podmienok uvedené v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.11.2010 v Obchodných podmienkach, v čl. 5, bod 5.6. - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie v znení, že platby od dlžníka sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru evokujú ich neprijateľnosť, keďže zmluvné ustanovenia umožňujúce zápočet úhrad na iné plnenie ako na istinu predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku majúcu za následok nevyvážený vzťah veriteľa a dlžníka v otázke plnenia dlhu. Táto zmluvná podmienka nerešpektuje vôľu spotrebiteľa, ktorý má nepochybne prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Na druhej strane dodávateľovi umožňuje presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Ak bolo zmluvné ustanovenie nadiktované v rámci kontraktácie v režime typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť v neprospech spotrebiteľa. Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 161/2011, spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Sporná zmluvná podmienka je tak v rozpore s § 54 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Pre spotrebiteľské zmluvy platí všeobecné výkladové pravidlo v § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že pri pochybnostiach o obsahu spotrebiteľskej zmluvy sa použije výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Započítanie splátok resp. čiastočných plnení najprv na príslušenstvo a až na poslednom mieste na samotnú pohľadávku výrazne navyšuje náklady spotrebiteľa spojené s úverom oproti situácii, ak by sa jeho platby použili v súlade s úpravou v § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaná navyše nepreukázala, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá tak, ako to už konštatoval aj súd prvej inštancie. Všetky uvedené skutočnosti podporujú záver súdu prvej inštancie o správnosti vyslovenia uvedenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Takéto vyslovenie navyše nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu.

17. Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem (uznesenie Najvyššieho súdu

SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018; právna veta: najpravo.sk; rozhodnutie nebolo oficiálne publikované)

18. Keďže žalovaný v odvolaní namietal aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR z 27.07.2011, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

19. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie správne rozhodol výrokom označeným II., ktorým určil konkrétnu zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Vo vzťahu k uvedenému výroku súd v celom rozsahu sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie vysloveným v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP.

20. Keďže odvolací súd nezistil ani tvrdené nesprávne právne posúdenie veci vo vzťahu k výroku o určení konkrétnej zmluvnej podmienky za neprijateľnú, preto bol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým bola určená konkrétna zmluvná podmienka za neprijateľnú, postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdený.

21. Vo vzťahu k ďalšej odvolacej námietke týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie k námietke premlčania, ktorá bola vznesená v priebehu konania pred súdom prvej inštancie opakovane, už aj vo vyjadrení k žalobe, a to čo sa týka uplynutia objektívnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd uvádza, že táto námietka je dôvodná. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, aby sa súd náležite uvedeným zaoberal a odôvodnil svoje myšlienkové pochody vo vzťahu k tejto námietke.

22. Premlčanie sa definuje ako uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť uplatneniu práva námietkou premlčania. Hlavným, ba rozhodujúcim následkom premlčania je vznik práva na námietku premlčania pre povinný subjekt, ktorý ju môže ale nemusí uplatniť. Najvyšší súd dal do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktoré svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. (viď rozsudok NS SR sp. zn. 5Sžf/65/11 z 19.07.2012).

23. V súvislosti s námietkou premlčania odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že tunajším odvolacím súdom bolo opakovane judikované premlčanie týkajúce sa spotrebiteľských vzťahov, a to čo sa týka názoru na začatie plynutia, ako aj na dobu tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej lehoty na vydanie plnenia vzniknutého z bezdôvodného obohatenia.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené súd považoval odvolanie žalobcu čo do výroku o povinnosti žalovanej vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 875,71 eur s príslušenstvom za dôvodné, preto bol rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenej časti, a to aj spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania zrušený a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle § 391 ods. 1 CSP.

25. Vydaním nedostatočne odôvodneného rozhodnutia súdom prvej inštancie došlo k nesprávnemu procesnému postupu súdu, ktorým bolo znemožnené žalovanej uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane sporu odňala možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je nemožné zaujímať stanoviská k nedostatočne odôvodnenému rozhodnutiu.

26. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne vec prejednať vo vzťahu k nároku žalobkyne, ktorým sa voči žalovanej domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 875,71 eur s príslušenstvom, a to v naznačenom smere s tým, že náležite vyhodnotí námietku premlčania vznesenú žalovaným, a to

nielen vo vzťahu k subjektívnej, ale aj k objektívnej premlčacej lehote. Svoje nové rozhodnutie súd prvej inštancie je povinný dostatočne odôvodniť tak, aby toto spĺňalo kritériá uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP.

27. V novom rozhodnutí bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne rozhodnúť o všetkých trovách konania.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).